

Heinäveden kunnan kannanotto TE-palvelujen järjestämisvastuun ratkaisemiseen Pohjois-Karjalassa

Kunnanhallitus 19.06.2023 § 129
136/00.04.01/2023

Valmistelija

Kunnanjohtaja Maarika Kasonen, Kermanrannantie 7, 79700 HEINÄVESI,
puh. 040-5505811, email: maarika.kasonen@heinavesi.fi

TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025. Uudistuksessa työllisyyden ja yritysten kasvua tukevat julkiset palvelut tulevat osaksi kuntien työllisyys- ja elinvoimatehtäviä. Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) hyväksyttiin eduskunnassa maaliskuussa 2023. Tässä uudistuksessa vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirretään pääosin kunnille. Työvoimapalveluiden myötä kuntien vastuulle siirtyy myös kotoutumispalvelujen järjestäminen työnhakijana oleville kotoutuja-asiakkaille.

Valtiolla on jatkossakin kokonaisvastuu työllisyydestä ja työvoimapalvelujärjestelmän valtakunnallisesta toimivuudesta. Valtio vastaa kuntien työllisyydenhoidon tehokkuuden seurannasta ja arvioinnista sekä laillisuusvalvonnasta. Valtio myös tarjoaa työvoimapalveluihin liittyvät valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut sekä ylläpitää valtakunnallisia tietovarantoja.

Järjestämisvastuun siirrolla pyritään lisäämään työllisyyttä edistämällä työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa valtion, kuntien, elinkeinoelämän ja koulutusorganisaatioiden välisellä yhteistyöllä sekä vahvistamaan alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tavoitteena on palvelurakenne, joka tukee nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Työnhakijan ja työnantajan näkökulmista palvelujen asiakaslähtöisyys paranee, kun palvelut tuotetaan kuntien lähipalveluina huomioiden alueelliset työmarkkinat, työvoiman liikkuvuus sekä joustavat, tarvelähtöiset palvelut.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelujen, kunnan koulutuspalvelujen sekä elinkeinopalvelujen ollessa samalla järjestäjällä kunnilla on aiempaa paremmat edellytykset tarjota paikallisten ja seudullisten työmarkkinoiden tarpeisiin räätälöityjä palveluja. Tärkeätä on huomioida myös hyvinvointialueiden vastuu työnhakijoiden sosiaali- ja terveystieteellisten palvelujen yhteensovittamisesta tarpeenmukaisiksi kokonaisuuksiksi.

TE-palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville työllisyysalueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa ja niiden tulee muodostaa työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue.

Kuntien on sovittava yhteistoiminta-alueiden muodostamisesta ja ilmoitettava siitä työ- ja elinkeinoministeriölle lokakuun 2023 loppuun mennessä. Valtioneuvosto voi tietyin laissa määritellyin perustein myöntää järjestämisvastuun työllisyysalueelle, jonka työvoimapohja on alle 20 000 henkilöä. Poikkeuslupa edellyttää, ettei palveluiden saatavuus alueella vaarannu.

Pohjois-Karjalan kunnat perustivat yhteisen TE2024-valmisteluyksikön TE-palvelujen järjestämisvastuuratkaisun sekä palvelujen konkreettisen siirtymän edistämiseksi. Järjestämisvastuun osalta valmistelun tehtäväksi määriteltiin Pohjois-Karjalan kahden järjestämisvaihtoehdon selvittäminen Joensuun kaupungin teettämän TE2024-esiselvityksen pohjalta.

Ensimmäisenä vaihtoehtona on maakunnallinen työllisyysalue, jossa Joensuu toimii vastuukuntana. Toisena vaihtoehtona on malli, jossa Joensuu järjestää TE-palvelut itsenäisesti ja muu Pohjois-Karjala yhteisesti työllisyysalueena vastuukuntamallilla. Jälkimmäinen vaihtoehto edellyttää työ- ja elinkeinoministeriön hyväksynnän, sillä alue ei sisällä keskuskaupunkia sekä se jakaa Pohjois-Karjalan työssäkäyntialueen kahteen osaan.

Valmisteluyksikön kunnista keräämän tiedon perusteella Joensuuta ympäröivät Pohjois-Karjalan kunnat ovat Joensuu-vetoisen maakunnallisen työllisyysalueen kannalla. Halukkuus maakunnalliseen työllisyysalueeseen tuli esiin myös maakunnan kuntajohtajakokouksessa, 28.4., jolloin Joensuu esitteli valmistelun tilannekuva. Tästä huolimatta Joensuun kaupunki esittää Työ- ja elinkeinoministeriölle jätettävässä palvelujen järjestämisvastuusunnitelmassa, että Joensuun kaupunki haluaa järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti.

TEM:n esittämän aikataulun mukaisesti kuntien tulee ilmoittaa järjestämisvastuusta sekä toimittaa siihen liittyvä TE-palvelujen järjestämissuunnitelma TEM:lle 31.10.2023 mennessä. On mahdollista, että mikäli Pohjois-Karjalan kunnille ei synny TEM:n hyväksymää työllisyydenhoidon järjestämisvastuumallia, TEM käynnistää ns. perälautamenettelyn maakunnan TE-palvelujen järjestämisvastuun ratkaisemiseksi. Tässä tilanteessa valtioneuvosto päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisperusteista ja muista yhteistoiminnan kannalta välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet (6 §).

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	Heinäveden kunta esittää kannanottonaan, että vuoden 2025 alusta alkaen tarkoituksenmukaisin vaihtoehto TE-palvelujen järjestämiseksi Pohjois-Karjalassa on koko maakunnan kaikki kunnat kattava yhteinen työllisyysalue, joka toteutetaan vastuukuntamallilla.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.